

कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालन व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७९

प्रस्तावना: चिचिला गाउँपालिकाको समृद्ध चिचिला सुखी चिचिलाबासी नारालाई साकार बनाउन चिचिलावासी कृषकहरूको कृषि उत्पादन तथा बजारीकरणलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि बान्छनीय भएकोले चिचिला गाउँकार्यपालिकाले यो कार्यविधि तर्जुमा तयार गरी लागु गरेको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालन व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७९” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: बिषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा:-

क. “संयोजक” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको आर्थिक विकास संयोजक सम्झनुपर्छ ।

ख. “वडाध्यक्ष” भन्नाले गाउँ कार्यपालिकाको भित्रको वडाको वडाध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।

ग. “कार्यपालिका सदस्य” भन्नाले चिचिला गाउँपालिकाको कार्यपालिकाको सदस्य सम्झनुपर्छ ।

घ. “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले चिचिलाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्झनुपर्छ ।

ङ. “गाउँपालिका” भन्नाले चिचिला गाउँपालिका सम्झनु पर्छ ।

च. “बिषयगत शाखा” भन्नाले चिचिला गाउँपालिकाको कार्यपालिका अन्तरगतको बिषयगत शाखालाई सम्झनुपर्छ ।

छ. “मत्स्यपोखरी गा.वि.स.” भन्नाले साविकको मत्स्यपोखरी गाउँ विकास समिति भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

ज. “दिदिङ गा.वि.स.” भन्नाले साविकको दिदिङ गाउँ विकास समिति भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

झ. “कृषि व्यवसायी” भन्नाले गाउँपालिकाभित्रका सूचीकृत फर्म/व्यक्ति कृषकलाई सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद-२

कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन केन्द्रको गठन, दर्ता, काम कर्तव्य र अधिकार

३. बजार व्यवस्थापन समितिको गठन:

- क. लागि सम्बन्धि बजार समेटीने वडाबासीको सात सदस्यीय बजार व्यवस्थापन समिति गठन गर्नु पर्नेछ ।
- ख. बजार व्यवस्थापन समितिको गठन गर्दा स्थानीय कृषक व्यवसायी/आमा समूह/सहकारी संस्था/ उद्योग वाणिज्य संघमा आवद्ध समूहहरूलाई प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । साथै, पालिकाको अनिवार्य सहभागित गराउनु पर्नेछ ।

४. बजार व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

- क. सामान्य मूल्य निर्धारण सम्बन्धमा सिदान्त स्थापित गर्ने ।
- ख. बजार सरसफाइ व्यवस्थापन सम्बन्धमा निर्णय गरी कार्यन्वयन गर्ने ।
- ग. स्थानीय उत्पादन बढाउन तथा विक्री वितरण प्रवर्द्धन गर्ने ।
- घ. बजार सन्चान सम्बन्ध हुने अनियमितता लगायतका कार्य हुन नदिने ।
- ङ. ढुवानीमा अनुदान उपलब्ध गराउनु कृषक वा संस्थालाई सिफारिस गर्ने ।
- च. बजार सन्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि गाउँपालिका सँग आवश्यक छलफल एवम् निर्णय गरी कार्यन्वयन गर्ने ।
- छ. बजारमा मदिरा लगायत निषेधित बस्तु विक्री वितरण गर्न नदिने ।

५. बजार व्यवस्थापन तथा अनुगमन सम्बन्धि व्यवस्था:

१. गाउँपालिकामा एक बजार अनुगमन समिति गठन:-

क. आर्थिक विकास समितिका संयोजक	संयोजक
ख. संवन्धित वडाका अध्यक्ष २ जना	सदस्य
ग. कार्यपालिका सदस्य १ जना	सदस्य
घ. कृषि व्यवसायी २ जना	सदस्य
ङ. कृषि शाखा प्रमुख	सदस्य सचिव

२. दफा (१) बमोजिमको समितिले आमन्त्रित बोलाउन सक्नेछ ।

३. ढुवानीमा अनुदान उपलब्ध गराउदा स्थानीयलाई पहिलो प्राथमिकता दिने र स्थानीय सहभागी नभएमा स्थानीय उत्पादन नाश हुने बिग्रिने अवस्था भएमा बाहिरको विक्रेतालाई अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-३

बजार लागने स्थान, समय र ढुवानी सम्बन्धी व्यवस्था

६. बजार लागने स्थान र समय सम्बन्धी व्यवस्था:

१. गाउँपालिकामा उत्पादन भएका कृषि उपजको सहज विक्री वितरण प्रवर्द्धनका लागि गाउँपालिकाको साविकको मत्स्यपोखरी र दिदिङ गा.वि.समा एक/ एक वटा बजार केन्द्र सन्चालनमा ल्याइने छ ।
२. पालिकास्तरीय कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र चिचिला गाउँपालिकाको चिचिला बजारमा सन्चालनमा ल्याइने छ ।
३. दफा (१) क्षेत्रमा पर्ने सम्बन्धित वडाहरूले बैठक बसी आपसी सहमतीमा बजार केन्द्र तोक्नका लागि कार्यपालिका समक्ष सिफारिस गर्नु पर्ने छ ।
४. दफा (३) बमोजिम सम्बन्धित वडाहरूले गरेको सिफारिस बमोजिमको बजार केन्द्रलाई कार्यपालिकाले अनुमोदन गर्ने छ ।
५. दफा (१) र (४) बमोजिमको बजार केन्द्रमा प्रत्येक महिनाको पहिलो सोमबार र तेस्रो सोमबार कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन सन्चालनमा ल्याइने छ ।
६. दफा (५) मा तोकिए बमोजिमको दिनको भोलि पल्ट प्रत्येक महिनाको पहिलो मंगलबार र प्रत्येक महिनाको तेस्रो मंगलबार दफा (२) बमोजिमको चिचिला बजारमा कृषि बजार तथा कृषि उपज संकलन कार्य सन्चालनमा ल्याइने छ ।

७. ढुवानीमा अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था:

- क. बजारमा संकलन भएका स्थानीय उत्पादनहरू बजार पहुँचसम्म पुर्याउन गाउँपालिकाले ढुवानीमा अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- ख. गाउँपालिकाले उपलब्ध गराउने ढुवानीमा अनुदान न्यूनतम १०० केजी कृषि उत्पादनमा मात्र प्रति केजी चिचिला बजार देखि खाँदवारी बजार सम्म प्रति केजी रु.४ का दरले र दिदिङ बजार र मत्स्यपोखरी बजारबाट खाँदवारी सम्म प्रति केजी रु.५ का दरले अनुदान उपलब्ध गराइने छ ।
- ग. दफा (क) बमोजिम ढुवानी गर्ने कृषक, कृषि समूह, कृषि सहकारी संस्था कृषि शाखा सूचीकृत हुनु पर्ने छ ।
- घ. दफा (ग) बमोजिम सूचीकृत व्यक्ति वा संस्थाले (ख) बमोजिम कृषि उत्पादन वा अन्य स्थानीय उत्पादन ढुवानी गरेको अवस्थामा गाउँपालिकाबाट अनुदान प्राप्त गर्नका लागि शाखाको अनुगमन प्रतिवेदन र बजार व्यवस्थापन समितिको सिफारिस पेश गर्नु पर्ने छ ।
- ङ. अलैची बाहेको स्थानीय उत्पादनमा मात्र ढुवानी अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।